

146. redna letna skupščina Slovenskega zdravniškega društva – Izziv za prihodnost

Pavel Poredoš

146. redna letna skupščina SZD je bila tudi letos posvečena srečanju zdravnikov in zobozdravnikov, ki delujejo na različnih področjih zdravstvenega varstva v slovenskem prostoru. Nosilni temi srečanja sta bili komunikacija s strokovno in laično javnostjo ter duševno zdravje Slovencev. V okviru stanovske teme smo spregovorili o komunikaciji s strokovno in laično javnostjo, ki je eden najšibkejših členov naše stroke. Sodelujoči strokovnjaki za odnose z javnostjo in predstavniki zdravniških ustanov so predstavili številne izzive v odnosu med zdravnikom in bolnikom ter zdravnikom in mediji. Poudarjeno je bilo, da je glede na to, da komunikacija predstavlja posebno, včasih tudi zelo zahtevno veščino, potrebno izobraževanje zdravstvenih delavcev, zlasti zdravnikov za sporazumevanje z bolniki in njihovimi svojci, kolegi in mediji. Predvsem pa je pomembno, da sodelovanje z mediji poteka načrtovano. Temeljiti mora na pravih dejstvih in biti učinkovito, vključujoč hitrost odziva.

S strokovno temo o duševnem zdravju Slovencev so organizatorji želeli poudariti pomen duševnega zdravja za celotno družbo. Obravnavana tema je bila predstavljena z različnih vidikov. Uvodničarji so prisotne seznanili z najpomembnejšimi kazalci duševnega zdravja Slovencev v primerjavi z drugimi evropskimi državami. Podrobno so bila obravnavana stanja, ki najbolj poslabšujejo duševno zdravje celotne populacije (samomori, stanja odvisnosti, depresija). Nakažane so bile tudi rešitve, kako preseči sedanje nezavidljivo stanje duševnega zdravja Slo-

vencev, in sprejeti sklepi, da se odgovornim ustanovam, ne le zdravstvenim, temveč tudi političnim in izobraževalnim, pošlje poziv, da vsi, glede na svoje možnosti in poslanstvo, prispevamo k izboljšanju duševnega zdravja Slovencev.

Vsakoletna skupščina SZD pa je tudi enkratna priložnost, da se srečamo zdravniki – predstavniki različnih strok, mladi, starejši, upokojeni zdravniki in zobozdravniki ter skupaj opredelimo naše stanovske interese, izrazimo zahteve za zagotavljanje pogojev za kakovostno opravljanje svojega poslanstva, poudarimo izjemno zahtevnost in odgovornost pri opravljanju zdravniškega poklica in prispevamo k utrjevanju ugleda zdravnikov in zobozdravnikov v slovenskem prostoru. Te misli so bile moto celotnega srečanja. Že v uvodnem nagovoru je predsednik SZD ugotovil, da je ugled slovenskih zdravnikov in zobozdravnikov omajan, načenjajo ga afere, ki jih generirajo nekatera sredstva javnega obveščanja, žal pa k temu veliko prispevamo tudi sami. Kolegi iz naših vrst se neredko poslužujejo sredstev javnega obveščanja za medsebojno obračunavanje in ta sredstva izkoriščajo za samouveljavljanje na račun omalovaževanja svojih kolegov. Zato si moramo prizadevati, da bo dejanj, ki kazijo podobo slovenskega zdravnika, čim manj in moramo zadeve najprej urediti v lastnih krogih. Poslanstvo SZD je namreč tudi v tem, da poleg strokovnosti skrbi za moralno-etično brezhibnost slovenskih zdravnikov in zobozdravnikov.

Zdravniki nismo nezmožljivi in tudi nismo nikakršni bogovi v belem. Če pride do

napake, je to treba priznati in nastali zaplet čim bolj objektivno oceniti. Žal pa včasih tudi sami na osnovi nepreverjenih informacij sodelujemo pri vnaprejšnjih obsodbah svojih kolegov v javnosti. Javnost ima pravico biti obveščena o našem delu, o uspehih medicine, a tudi o težavah in morebitnih zapletih. Želimo pa in upravičeno pričakujemo objektivno poročanje in ne »aferaški« pristop, kajti nekateri mediji se naravnost trudijo, da diskreditirajo zdravnike in zobozdravnike. In kot je pred nedavnim v eni od revij zapisal predsednik SAZU akademik Trontelj, »se je v slovenski javnosti izoblikoval lik zdravnika, ki je aroganten bog v bellem, ki mu je bolnik drugorazredna skrb in je povrh še bolno pohlepen. Ne rečem, da med nami ni takih, ki imajo resnično prevelik ego, toda zdi se, kot da je javnost pozabila, da je zdravniški poklic humanitaren in da se zanj, kljub težavnosti in veliki odgovornosti, odločajo mladi ljudje, ki želijo predvsem delati dobro in to marsikdaj počnejo do izgorelosti. Ob sedanjem sovražnem razpoloženju javnosti se številni zdravniki, ki so svoje življenje posvetili poklicu z namenom, da pomagajo ljudem v bolezni in stiskah, počutijo razžaljene in razočarane«. Zato je dolžnost nas vseh, zlasti pa vodstev zdravniških organizacij, da poskušamo javnosti predstaviti pravo podobo slovenskega zdravnika in stopiti v bran kolegu, ki se mu godijo krivice; kajti kolega, ki se je morda izkazal z neštetiimi briljantnimi posegi in z nadpovprečnimi uspehi pri opravljanju svojega poklica, lahko ob prvi napaki, za katero morda niti ni kriv, doživi pogrom in na mah je pozabljeno vse, kar je dobrega delal vse življenje.

Proti medijski obsodbi zdravništva se moramo boriti tudi zato, ker ta vnaša strah in zaskrbljenost naših bolnikov in ruši medsebojno zaupanje. Bolnike je strah, da bodo žrtve zdravniških napak. Preprečiti moramo, da bi prišlo do spremembe v odnosu zdravnika do bolnika; lahko se namreč zgodi, da bo zdravnik zaradi pritiskov laične javnosti vedno bolj v ospredje postavljal lastno varnost pred obtožbami in domnevnem malomarnem zdravljenju, namesto da bi se povsem posvetil bolnikovim težavam.

V sklop ustvarjanja negativne podobe o zdravništvu sodijo tudi obtožbe o koruptivnosti zdravnikov, ki so se zlasti v zadnjem času močno razmahnile. Pri tem je zanimivo, da se zgodbe o skorumpiranih zdravnikih ponavljajo v nedogled, ne da bi za to obstajali dokazljivi razlogi. Prepričan sem, da na splošno slovenski zdravniki nismo podkupljivi. Pogostost morebitnih netičnih ravnanj v zdravniških vrstah ni nič večja, kvečjemu manjša kot v drugih poklicih. Povsem nesprejemljiva je interpretacija sponzoriranja strokovnega izobraževanja zdravnikov s strani farmacevtskih firm, češ da gre za konflikt interesov ali morda celo za korupcijo. Če ne bi bilo podpore farmacevtskih firm, bi bilo naše podiplomsko izobraževanje možno le v zelo omejenem obsegu, kajti več kot 2/3 udeležb na strokovnih sestankih in kongresih zdravnikom pokrijejo farmacevtske firme, kar je praksa tudi drugod po svetu, vključno z najbolj razvitimi državami. Povsod po svetu so v ceno zdravlila vključeni tudi stroški za izobraževanje strokovne javnosti – farmacevtov in zdravnikov, kar je nekaj samo po sebi umevnega. Pri tem je pomembno, da ne prihaja do dogovorov o morebitnih protiuslugah farmacevtskih firm na račun finančne podpore na določenem kongresu. Prepričan sem, da do takšnih dogovorov pri nas ne prihaja, tudi sam doslej namreč nisem bil deležen takšnih ponudb. Res pa je, da posamezni kolegi, ki nastopajo kot mnenjski voditelji, včasih prestopijo mejo spodobnosti in nekritično propagirajo določeno zdravilo. To seveda meče slabo luč na nas vse, zato bi morali napraviti red in sami pomesti pred svojim pragom.

Podiplomsko izobraževanje zdravnikov in zobozdravnikov sodi med temeljno poslanstvo našega društva, kar naše sekcije in združenja izvajajo na visoki kakovostni ravni in s tem bistveno prispevajo k visoki strokovni ravni in tudi k racionalnemu delovanju našega zdravstvenega sistema. Zato bi upravičeno pričakovali večjo podporo javnih institucij. Ker te ni, smo v veliki meri odvisni od donacij, zlasti farmacevtskih firm. Pri tem moram poudariti, da se donirana sredstva uporabljajo strogo namensko in v skladu z obstoječim pravilnikom, na katerega je dala soglasje tudi Protikorupcijska

komisija. Zato je medijska gonja proti Društvu v zvezi z izobraževanjem zdravnikov s sponzoriranjem farmacevtskih firm povsem neutemeljena, izmišljena in je njen edini namen blatenje dobrega imena slovenskih zdravnikov.

Slovensko zdravniško društvo s svojimi regijskimi društvi, sekcijami in združenji pomembno prispeva tudi k oblikovanju strokovnih smernic in s tem k sodobni in enotni obravnavi bolnikov v celotnem slovenskem prostoru. Zato tudi opravičeno pričakujemo, da dobimo pooblastila za oblikovanje najvišjih in povsem neodvisnih strokovnih

teles – republiških strokovnih kolegijev, ki bodo delovali pri naših strokovnih združenjih in sekcijah. Upamo, da bo nastajajoča zdravstvena zakonodaja, ki pa je zaenkrat še nedonošeni otrok, Slovenskem zdravniškem društvu dodelila to pooblastilo in ga opredelila kot ustanovo, ki opravlja pomembno družbeno poslanstvo.

Tako poskuša Slovensko zdravniško društvo kljub razmeram, ki niso naklonjene slovenskemu zdravništvu, ohranjati neodvisnost naše stroke ter po svojih močeh prispevati k strokovni rasti in utrjevanju ugleda zdravnikov v slovenskem prostoru.